

Zakładowy fundusz świadczeń socjalnych w oświacie

dr Magdalena Kasprzak

Zakładowy fundusz świadczeń socjalnych w oświacie

1. Zasady tworzenia i funkcjonowania ZFŚS w oświacie.
2. Odpisy na ZFŚS (na pracowników, nauczycieli, emerytów - byłych pracowników).
3. Regulamin ZFŚS.
4. Przeznaczenie środków ZFŚS (warunki przyznawania świadczeń socjalnych, udokumentowanie prawa do świadczeń).
5. Rodzaje świadczeń z ZFŚS w oświacie.
6. Świadczenia urlopowe dla nauczycieli.

1. Zasady tworzenia i funkcjonowania ZFŚS w oświacie.

- Obowiązek tworzenia w szkołach ZFŚS, wynika z przepisów Karty Nauczyciela (tj. Dz.U. z 2018 r. poz. 967 z późn. zm.).
- Ustawa z 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (tj. Dz.U. 2018 r. poz. 1316), reguluje jedynie ogólne zasady tworzenia i sposób gospodarowania funduszem socjalnym szkoły.
- Przepisy ustawy o ZFŚS stosować należy dopiero wówczas, gdy dana kwestia, dotycząca ZFŚS, nie została uregulowana w przepisach Karty Nauczyciela (art. 53 ust. 5 Karty Nauczyciela).

1. Zasady tworzenia i funkcjonowania ZFŚS w oświacie.

W szkole funkcjonuje jeden zakładowy fundusz świadczeń socjalnych, wspólny dla nauczycieli i innych pracowników szkoły oraz emerytów, rencistów i nauczycieli pobierających nauczycielskie świadczenie kompensacyjne.

Zasady udzielania świadczeń z funduszu określa regulamin.

Świadczenia powinny być przyznawane w zależności od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby ubiegającej się o świadczenie, a nie od faktu, czy dana osoba jest nauczycielem czy też innym pracownikiem szkoły.

2. Odpisy na ZFŚS (na pracowników niebędących nauczycielami).

Podstawa naliczania	Od kwoty 3161,77 zł
Na jednego zatrudnionego w tzw. normalnych warunkach pracy - 37,5%	1185,66 zł
Na jednego pracownika wykonującego prace w szczególnych warunkach lub prace o szczególnym charakterze - w rozumieniu przepisów o emeryturach pomostowych - 50%	1580,89 zł
Zwiększenia fakultatywne (uznaniowe):	
Na każdą zatrudnioną osobę, w stosunku do której orzeczono znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności – o 6,25 %	197,61 zł
Na każdego emeryta i rencistę objętego opieką socjalną zakładu pracy - o 6,25%	197,61 zł
Na każdą zatrudnioną osobę, pod warunkiem przeznaczenia całości tego zwiększenia na prowadzenie żłobka lub klubu dziecięcego (dotyczy to pracodawców, którzy utworzyli zakładowy żłobek lub klub dziecięcy oraz przeznaczą na ten cel z odpisu podstawowego kwotę odpowiadającą 7,5 punktu procentowego tego odpisu)	237,13 zł

2. Odpisy na ZFŚS (nauczycieli, emerytów-byłych pracowników).

Dla **nauczycieli** dokonuje się corocznie odpisu w wysokości ustalonej jako iloczyn planowanej, przeciętnej w danym roku kalendarzowym, liczby nauczycieli zatrudnionych w pełnym i niepełnym wymiarze zajęć (po przeliczeniu na pełny wymiar zajęć), skorygowanej w końcu roku do faktycznej przeciętnej liczby zatrudnionych nauczycieli (po przeliczeniu na pełny wymiar zajęć) i 110% kwoty bazowej określonej corocznie dla nauczycieli w ustawie budżetowej (art. 53 KN).

W 2018 r. odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych dla nauczyciela zatrudnionego w pełnym wymiarze zajęć wynosi:

2.879,91 zł, tj. $2.618,10 \text{ zł} \times 110\%$.

2. Odpisy na ZFŚS (nauczycieli, emerytów-byłych pracowników).

Wysokość odpisu dokonywanego dla **nauczycieli będących emerytami, rencistami** lub nauczycielami pobierającymi nauczycielskie świadczenie kompensacyjne **wynosi 5%** pobieranych przez nich emerytur, rent oraz nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych.

W celu naliczenia odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych dla nauczycieli – emerytów i rencistów lub nauczycieli pobierających nauczycielskie świadczenie kompensacyjne, dyrektor szkoły powinien zwrócić się do wskazanej grupy osób, objętych opieką socjalną, o przedstawienie danych dotyczących wysokości pobieranych przez nich emerytur, rent, nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych.

2. Odpisy na ZFŚS (nauczycieli, emerytów-byłych pracowników).

Zdaniem Ministerstwa Edukacji Narodowej, na nauczyciela emeryta dokonujemy 5% odpisu.

W przypadku gdy nauczyciel ten zostanie jednocześnie zatrudniony w szkole np. na pewien okres roku szkolnego, wpłynie to również na faktyczną przeciętną liczbę zatrudnionych nauczycieli. Od niej bowiem zależy wysokość obligatoryjnego odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych dla zatrudnionych w szkole nauczycieli.

3. Regulamin ZFŚS.

Obowiązkowe zapisy w regulaminie:

- podstawa prawna tworzenia i działania funduszu
- osoby uprawnione
- przeznaczenie środków funduszu
- rodzaje świadczeń z funduszu
- warunki przyznawania świadczeń z funduszu
- wzory wniosków i innych dokumentów

4. Przeznaczenie środków ZFŚS (warunki przyznawania świadczeń socjalnych, udokumentowanie prawa do świadczeń).

Warunkiem finansowania świadczeń z Funduszu jest aby miały one charakter **działalności socjalnej**, prowadzonej na rzecz osób uprawnionych do korzystania z tego typu świadczeń.

Działalność socjalna - usługi świadczone przez pracodawców na rzecz różnych form wypoczynku, działalności kulturalno-oświatowej, sportowo-rekreacyjnej, opieki nad dziećmi w żłobkach, klubach dziecięcych, sprawowanej przez dziennego opiekuna lub nianię, w przedszkolach oraz innych formach wychowania przedszkolnego, udzielanie pomocy materialnej - rzeczowej lub finansowej, a także zwrotnej lub bezzwrotnej pomocy na cele mieszkaniowe na warunkach określonych umową.

4. Przeznaczenie środków ZFŚS (warunki przyznawania świadczeń socjalnych, udokumentowanie prawa do świadczeń).

Pracodawca, do celów przyznawania świadczeń z ZFŚS, może żądać od osób ubiegających się o pomoc socjalną dokumentów lub oświadczeń potwierdzających ich sytuację życiową, rodzinną i materialną, np.: oświadczenia o liczbie osób pozostających na utrzymaniu pracownika oraz o sumie dochodów wszystkich członków rodziny, z którymi prowadzi wspólne gospodarstwo domowe, deklaracji podatkowych za poprzednie lata, decyzji w sprawie przyznania emerytury lub renty czy np. oświadczenia emeryta (renci-sty) - o niepodjęciu kolejnego zatrudnienia pracowniczego.

Gromadzenie takich dokumentów przez pracodawcę musi wynikać z zapisów regulaminu gospodarowania środkami ZFŚS i jest dopuszczalne w rozumieniu ustawy o ochronie danych osobowych. Takie praktyki nie naruszają dóbr osobistych pracownika (wyrok SN z 8 maja 2002 r., sygn. akt I PKN 267/01, OSNP 2004/6/99).

5. Rodzaje świadczeń z ZFŚS w oświacie

Świadczenia z ZFŚS przyznawane są na rzecz:

- **różnych form wypoczynku** (wycieczki, obozy, zimowiska, kolonie);
- **działalności kulturalno-oświatowej** (zakup biletów do kina, teatru, galerii, na koncerty);
- **sportowo-rekreacyjnej** (zakup biletów na imprezy sportowe, na basen, siłownię)
- **opieki nad dziećmi** w żłobkach, klubach dziecięcych, sprawowanej przez dziennego opiekuna lub nianię, w przedszkolach oraz innych formach wychowania przedszkolnego;
- **udzielania pomocy materialnej** – rzeczowej lub finansowej (bony towarowe, paczki świąteczne dla dzieci, zapomogi, artykuły spożywcze, podręczniki szkolne, leki), zwrotnej lub bezzwrotnej pomocy na cele mieszkaniowe na warunkach określonych w umowie między stronami.

6. Świadczenia urlopowe dla nauczycieli.

Z odpisu na ZFŚS, wypłacane jest nauczycielowi **do końca sierpnia każdego roku** świadczenie urlopowe w wysokości odpisu podstawowego, ustalonego proporcjonalnie do wymiaru czasu pracy i okresu zatrudnienia nauczyciela w danym roku szkolnym.

W odróżnieniu od pozostałych świadczeń finansowanych z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, świadczenie urlopowe ma charakter obligatoryjny.

W 2018 r. nauczycielowi zatrudnionemu w pełnym wymiarze zajęć przez cały rok szkolny przysługuje świadczenie urlopowe, w zależności od charakteru pracy, w wysokości **1.185,66 zł.**

6. Świadczenia urlopowe dla nauczycieli.

Każdy nauczyciel zatrudniony na część etatu bądź tylko przez część roku szkolnego, świadczenie urlopowe otrzyma proporcjonalnie zmniejszone.

Wysokość świadczenia urlopowego ustalana jest proporcjonalnie:

- do wymiaru czasu pracy oraz
- do okresu zatrudnienia nauczyciela w danym roku szkolnym.